

До протоколу № 207
від 20 травня 2026 року

ВИСНОВОК

до проекту Закону України
«Про внесення змін до Закону України
«Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»
щодо державних соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації
інтересів ветеранів війни та членів їх сімей»
(реєстр. № 15106-1 від 14.04.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 20 травня 2026 року (протокол № 207) розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо державних соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106-1 від 14.04.2026), поданий народним депутатом України Г. Третяковою та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Законопроект є альтернативний до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106 від 30.03.2026).

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці зазначено, що законопроект розроблено з метою вдосконалення законодавчого регулювання державних соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей шляхом:

- законодавчого визначення змісту окремих елементів державних соціальних нормативів у зазначеній сфері;

- закріплення на рівні закону умов першочергового та позачергового надання окремих послуг і заходів підтримки ветеранам війни та членам їх сімей порівняно з іншими отримувачами;

- узгодження таких нормативів із чинними інструментами реалізації державної ветеранської політики;

- обмеження надмірної делегації регуляторних повноважень Кабінету Міністрів України шляхом залишення за ним лише повноважень щодо визначення порядку реалізації встановлених законом положень.

Законопроект стосується предмета відання Комітету в частині визначення умов доступності, якості та першочергового/позачергового надання освітніх послуг ветеранам війни та членам їх сімей як складової державних соціальних нормативів. При цьому питання освіти має супутній характер у межах ширшого регулювання державної ветеранської політики та соціальних гарантій.

Проект не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2026 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 10.02.2026 № 4774-ІХ.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) у своєму висновку до альтернативного законопроекту № 15106-1 висловлює низку суттєвих зауважень як концептуального, так і техніко-юридичного характеру.

ГНЕУ звертає увагу, що законопроект, як і базовий, не враховує ширшого кола осіб, які потребують соціального захисту, зокрема членів сімей загиблих (померлих) ветеранів та Захисників України, що не узгоджується із чинним законодавством у цій сфері.

Ключове зауваження ГНЕУ полягає у дискусійності самої конструкції запропонованих «соціальних нормативів» - переліку елементів, які пропонується віднести до соціальних нормативів (зокрема строки розгляду звернень, умови першочерговості, організаційні показники), що не відповідає законодавчому визначенню соціальних нормативів як показників споживання, забезпечення або доходу, відтак відбувається підміна понять.

Також ГНЕУ вказує на дублювання чинного регулювання, зокрема щодо строків розгляду звернень, які вже визначені законами «Про адміністративні послуги» та «Про звернення громадян», що робить відповідні положення зайвими.

Окремо ГНЕУ підкреслює бюджетні ризики: попри твердження авторів, що закон не потребує додаткових видатків, ГНЕУ вважає, що розширення соціальних стандартів неминуче призведе до додаткових витрат і потребує належного фінансово-економічного обґрунтування відповідно до вимог Бюджетного кодексу.

Крім того, висловлюються зауваження щодо строків набрання чинності, які не узгоджуються з обсягом завдань, покладених на Кабінет Міністрів України для імплементації закону.

Міністерство освіти і науки України не має пропозицій та зауважень до законопроекту.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація акта потребуватиме додаткових витрат з державного та місцевих бюджетів, тому законопроект потребує доопрацювання з урахуванням положень законопроекту «Про внесення зміни до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо соціальних нормативів у сфері підтримки та

реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106 від 30.03.2026).

Міністерство у справах ветеранів України підтримує законопроект з урахуванням наданих пропозицій та зауважень.

Національна академія правових наук України (далі – НАПрНУ) зазначає, що законопроект має позитивне соціально-правове спрямування і загалом заслуговує на підтримку, однак потребує суттєвого доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень.

НАПрНУ зазначає, що запропонована норма має переважно декларативний характер, оскільки не встановлює конкретних соціальних нормативів, а лише окреслює напрями їх формування. Водночас відсутні чіткі критерії, методика визначення таких нормативів та механізми їх реалізації, що може призвести до неоднозначного тлумачення на практиці.

Окремо звертається увага на нечіткість ключових понять, зокрема «першочергове» і «позачергове» надання послуг, а також відсутність визначення поняття «заходи підтримки», що знижує рівень правової визначеності. Крім того, положення законопроекту можуть дублювати чинне законодавство, зокрема Закон України «Про статус ветеранів війни».

Суттєвим зауваженням є також ризик надмірної дискреції Кабінету Міністрів України, оскільки йому пропонується надати широкі повноваження без достатнього законодавчого окреслення їх меж. Додатково академія вказує на неврегульованість співвідношення запропонованих нормативів із базовими соціальними стандартами, зокрема прожитковим мінімумом

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу повідомляє, що правовідносини, які плануються врегулювати законопроектом, не регулюються правом Європейського Союзу та Угодою про асоціацію з Європейським Союзом.

Підкомітет з питань професійної та фахової передвищої освіти на своєму засіданні від 11 травня 2026 року розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо державних соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106-1 від 14.04.2026), поданий народним депутатом України Г. Третяковою та іншими народними депутатами України, надані до нього експертні висновки та пропонує Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначеному головним з підготовки цього законопроекту, самостійно визначитися щодо рішення під час голосування на своєму засіданні з урахуванням усіх наданих зауважень та пропозицій.

Заслухавши та обговоривши інформацію народного депутата України Г. Третякової, заступника Голови Комітету С. Колебошина, начальника відділу державної соціальної допомоги Департаменту видатків бюджету соціальної

сфери Міністерства фінансів України Н. Аванесової, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо державних соціальних нормативів у сфері підтримки та реалізації інтересів ветеранів війни та членів їх сімей» (реєстр. № 15106-1 від 14.04.2026), поданий народним депутатом України Г. Третяковою та іншими народними депутатами України, розглянути висловлені до нього зауваження та пропозиції та самостійно визначитись під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висловлених у цьому Висновку зауважень і пропозицій.

2. Направити цей Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначеному головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК